

AUDIT - DUDIT - ASI - DOK - ADAD

*En kort orientering inom några
screenings- och kartläggnings-
/bedömningsinstrument tillsammans
med:*

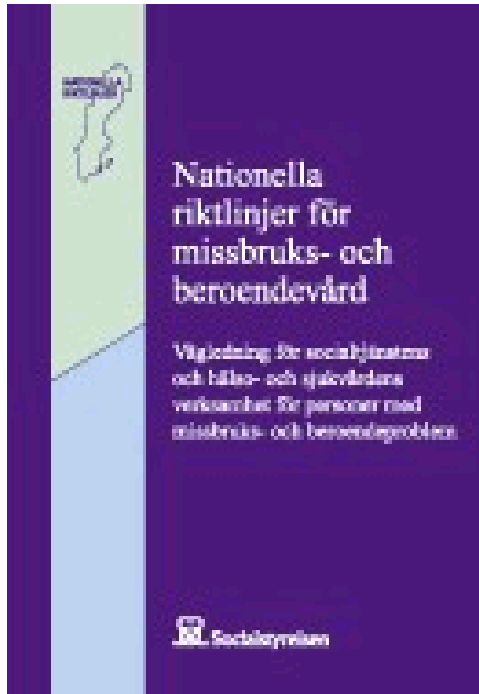
*Catherine Larsson, metodstödjare på
Sjuhärads Kommunalförbund*

SJUHÄRAD

SJUHÄRADS KOMMUNALFÖRBUND

BOLLEBYGD ■ BORÅS ■ HERRLJUNGA ■ MARK ■ SVENLJUNGA
TRANEMO ■ ULRICEHAMN ■ VÄRGÅRDA ■ VÄRBERG

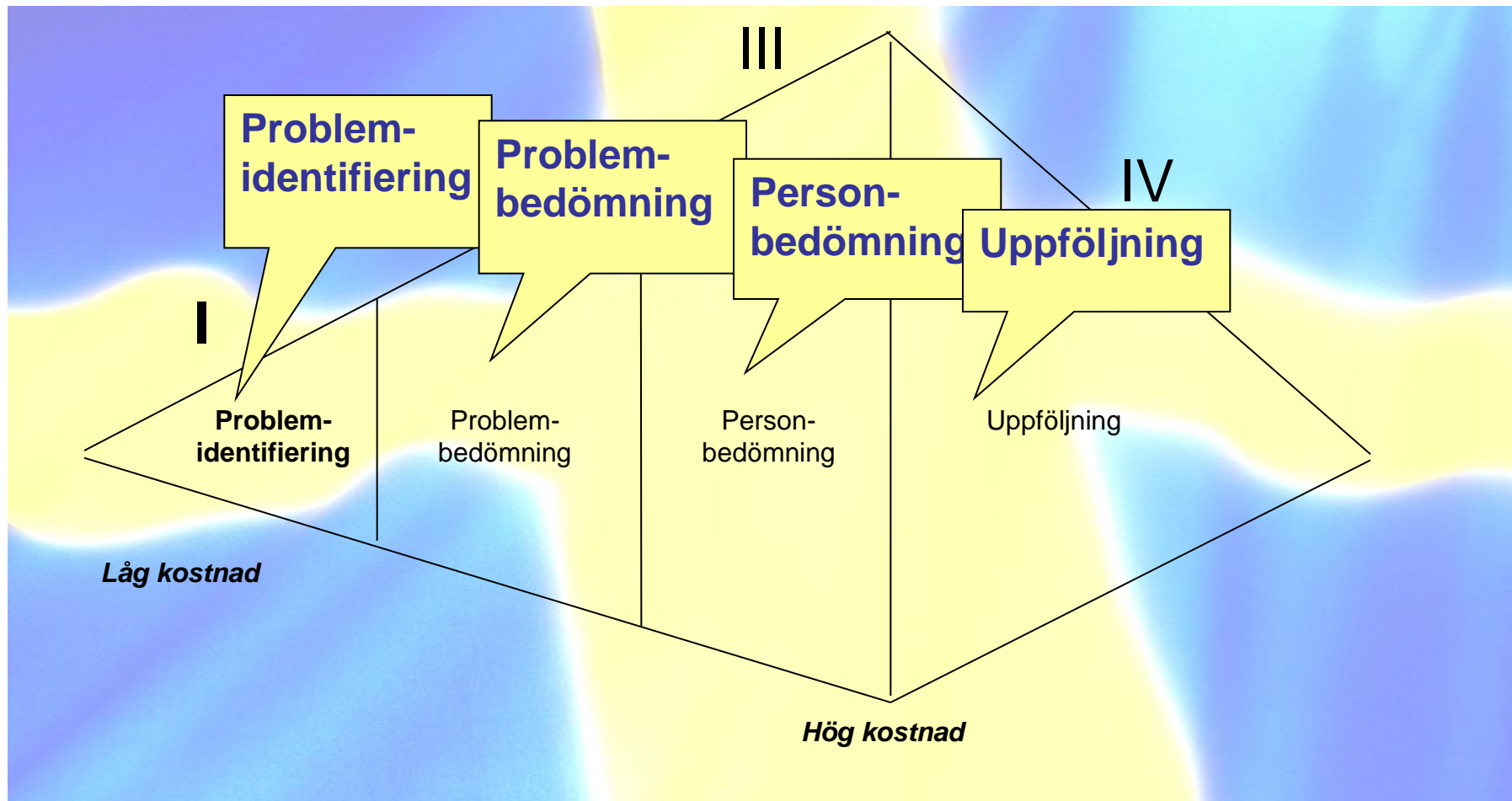
Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård

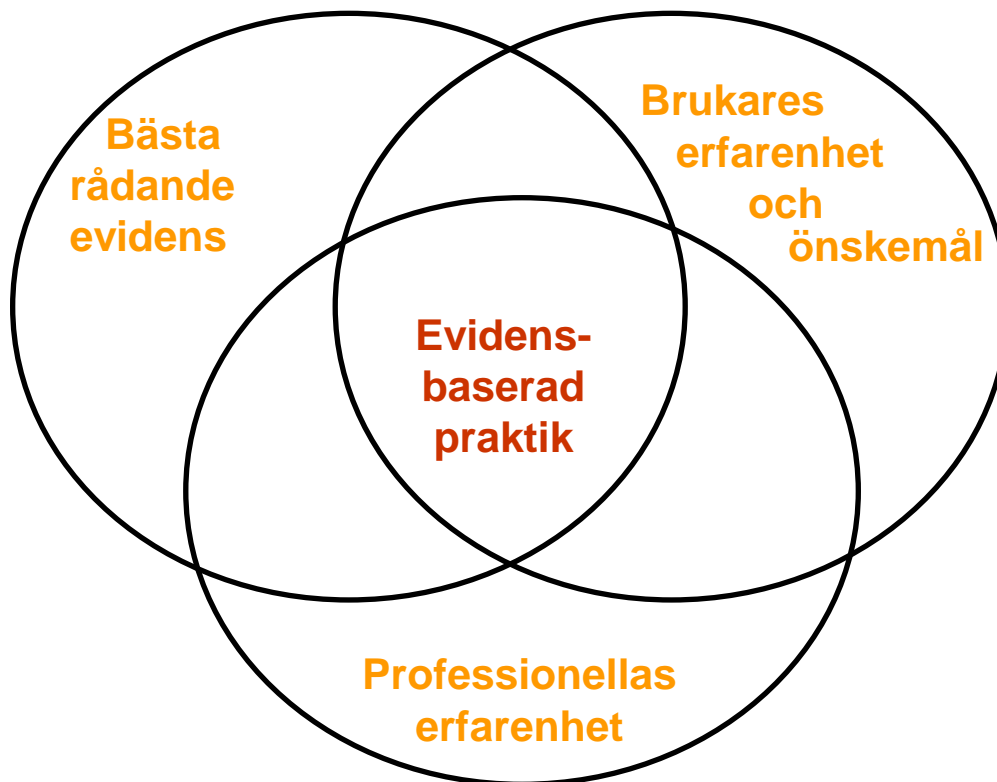
- ❖ Gemensamma termer och begrepp
- ❖ Rekommendationer och implementering
- ❖ Upptäckt och förebyggande verksamhet
- ❖ Bedömningsinstrument och dokumentation
- ❖ Narkotika – behandlingar
- ❖ Alkohol – behandlingar
- ❖ Gravida kvinnor
- ❖ Samsjuklighet

Nationella riktlinjer:

En 4-steps utrednings- och bedömningsmodell i missbrukssammanhang

Utveckla en evidensbaserad praktik

AUDIT

The Alcohol Use Disorders Identification Test

- Screeninginstrument för alkohol
- WHO
- Tidig upptäckt
- Kostnadseffektivt
- Snabbt o enkelt
- Kvalitetssäkrat
- Lätt att återkoppla till klienten/patienten

Riskbruk

Alkoholkonsumtion som överstiger
14 standardglas per vecka för män och
9 standardglas för kvinnor.

Berusningsdrickande betraktas också som
riskkonsumtion. Mer än 5 glas för män, och
4 glas för kvinnor vid ett och samma tillfälle,
2 ggr / månad eller oftare.

Standardglas = 12g alkohol

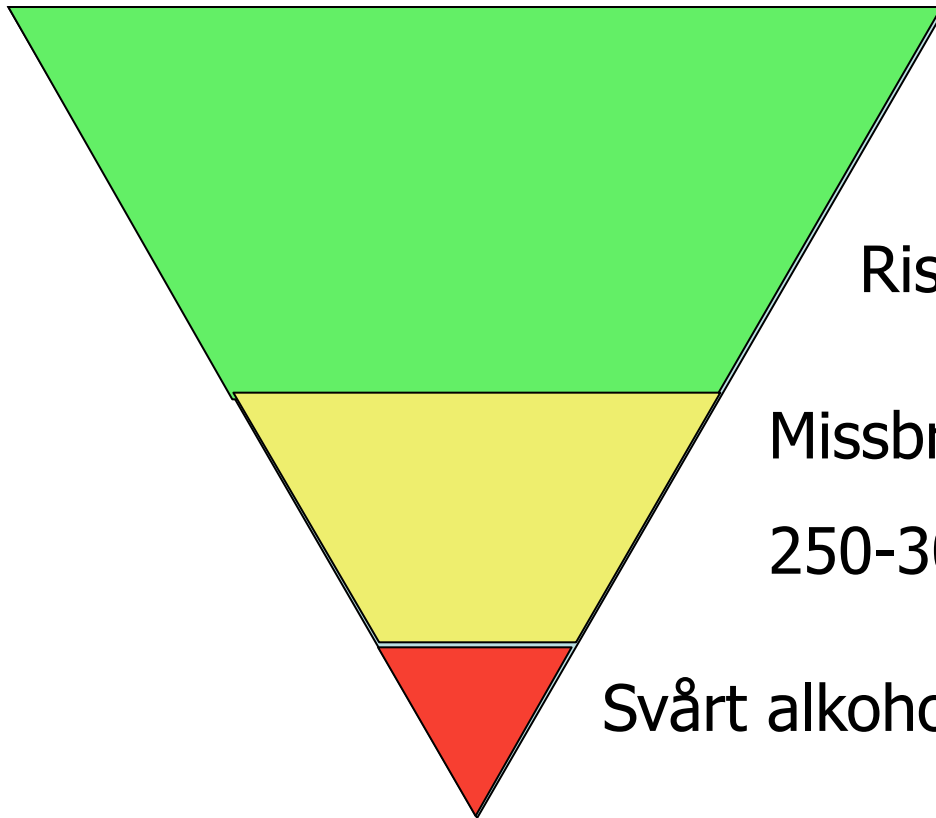
Finns i något av nedanstående

- 15 cl bordsvin
- 50 cl folköl
- 33cl starköl
- 8 cl dessertvin
- knappt 4cl sprit

“Tratten”

“Normalbruk”

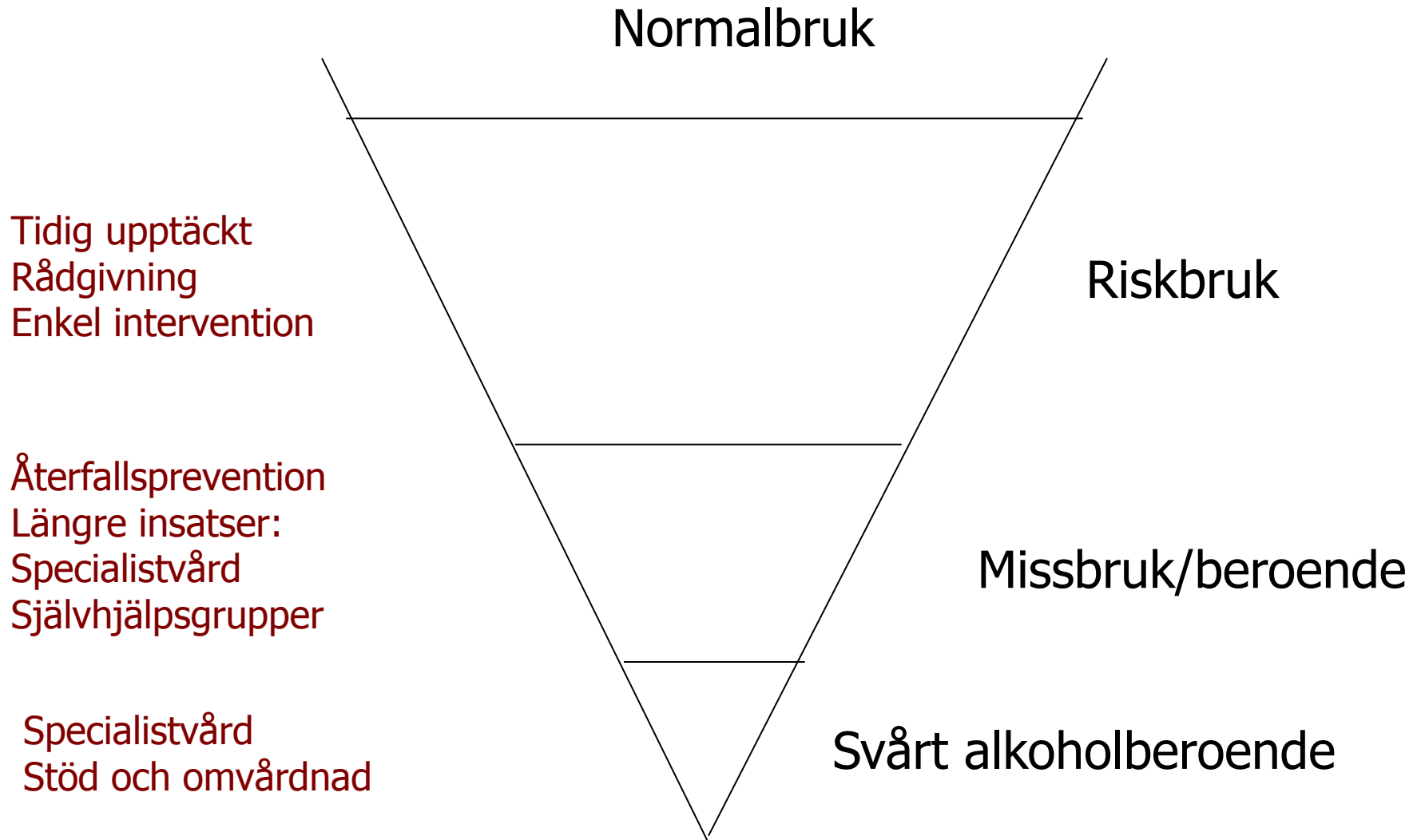

Riskbruk 700 000 pers.

Missbruk /beroende
250-300 000 pers.

Svårt alkoholberoende 50 - 100 000 pers.

Behandlingsnivåer

AUDIT

Här är ett antal frågor om Dina alkoholvanor

Vi är tacksamma om Du besvarar dem så noggrant och ärligt som möjligt genom att markera det alternativ som gäller för Dig.

AUDIT

Med ett "glas" menas:

 50 cl folköl
  33 cl starköl
  1 glas rött eller vitt vin
  1 litet glas starkvin
  4 cl sprit, t. ex. whisky

Hur gammal är du?	<input type="text"/> år	Man ☐	Kvinna ☐			
1. Hur ofta dricker Du alkohol?	Aldrig ☐	1 gång i månaden eller mer sällan ☐	2-4 gånger i månaden ☐	2-3 gånger i veckan ☐	4 gånger/vecka eller mer ☐	
2. Hur många "glas" (se exempel) Dricker Du en typisk dag då Du dricker alkohol?		1 - 2 ☐	3 - 4 ☐	5 - 6 ☐	7 - 9 ☐	10 eller fler ☐
3. Hur ofta dricker Du sex sådana "glas" eller mer vid samma tillfälle?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	
4. Hur ofta under det senaste året har Du inte kunnat sluta dricka sedan Du börjat?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	
5. Hur ofta under det senaste året har Du låtit bli att göra något som Du borde för att Du drack?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	
6. Hur ofta under senaste året har Du behövt en "drink" på morgonen efter mycket drickande dagen innan?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	
7. Hur ofta under det senaste året har Du haft skuld känslor eller samvetsförebåelser på grund av Ditt drickande?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	
8. Hur ofta under det senaste året har Du druckit så att Du dagen efter inte kommit ihåg vad Du sagt eller gjort?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	
9. Har Du eller någon annan blivit skadad på grund av Ditt drickande?	Nej ☐	Ja, men inte under det senaste året ☐	Ja, under det senaste året ☐			
10. Har en släkting eller vän, en läkare (eller någon annan inom sjukvården) oroad sig över Ditt drickande eller antytt att Du borde minska på det?	Nej ☐	Ja, men inte under det senaste året ☐	Ja, under det senaste året ☐			

Konsumtionsfrågor

Alkoholberoende

Problem/skador/konsekvenser

AUDIT

Här är ett antal frågor om Dina alkoholvanor

Vi är tacksamma om Du besvarar dem så noggrant och ärligt som möjligt genom att markera det alternativ som gäller för Dig.

Fråga 1-8 ger 0, 1, 2, 3 eller 4
Fråga 9 och 10 ger 0, 2 eller 4 poäng

Med ett "glas" menas:									
	50 cl folköl		33 cl starköl		1 glas rött el vitt vin		1 litet glas starkvin		4 cl sprit, t. ex. whisky
Hur gammal är du? <input type="text"/> år		Man ☐		Kvinna ☐					
1. Hur ofta dricker Du alkohol?	Aldrig ☐	1 gång i månaden eller mer sällan ☐	2-4 gånger i månaden ☒	2-3 gånger i veckan ☐	4 gånger/vecka eller mer ☐	2 poäng			
2. Hur många "glas" (se exempel) Dricker Du en typisk dag då Du dricker alkohol?		1 - 2 ☐	3 - 4 ☐	5 - 6 ☐	7 - 9 ☒	10 eller fler ☐	3 poäng		
3. Hur ofta dricker Du sex sådana "glas" eller mer vid samma tillfälle?	Aldrig ☒	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	0 poäng			
4. Hur ofta under det senaste året har Du inte kunnat sluta dricka sedan Du börjat?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☒	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	1 poäng			
5. Hur ofta under det senaste året har Du låtit bli att göra något som Du borde för att Du drack?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☒	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	1 poäng			
6. Hur ofta under senaste året har Du behövt en "drink" på morgonen eller mycket drickande dagen innan?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☒	4 poäng			
7. Hur ofta under det senaste året har Du haft skuld känslor eller samvetsförebräelser på grund av Ditt drickande?	Aldrig ☒	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	0 poäng			
8. Hur ofta under det senaste året har Du druckit så att Du dagen efter inte kommit ihåg vad Du sagt eller gjort?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☒	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐	2 poäng			
9. Har Du eller någon annan blivit skadad på grund av Ditt drickande?	Nej ☒	Ja, men inte under det senaste året ☐		Ja, under det senaste året ☐		0 poäng			
10. Har en släkting eller vän, en läkare (eller någon annan inom sjukvården) oroit sig över Ditt drickande eller antytt att Du borde minska på det?	Nej ☐	Ja, men inte under det senaste året ☐		Ja, under det senaste året ☒		4 poäng			

Översatt och bearbetat av prof. Hans Bagman, Karolinska Institutet, Stockholm

Har Du besvarat alla frågor? - Tack för Din medverkan!

summa 17 poäng

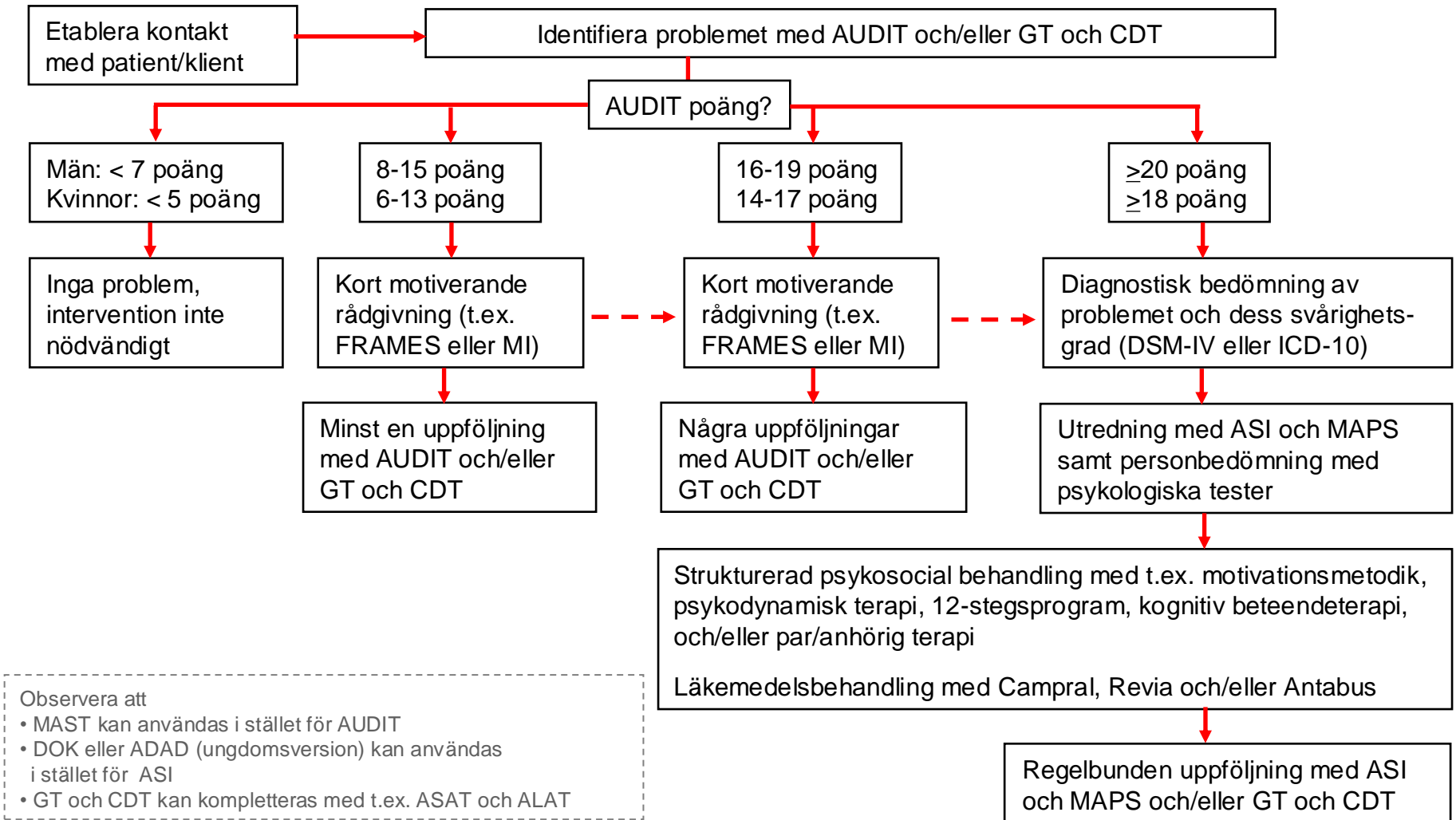
Poänggränser AUDIT

Tabell 2. Tolkning av AUDIT-poäng

Riskenivå	AUDIT-poäng	Tolkning	Intervention
Zon I	Män 0-7; Kvinnor 0-5	Ej riskabla alkoholvanor	(Primärprevention)
Zon II	Män 8-15; Kvinnor 6-13	Riskabla alkoholvanor men inte nödvändigtvis ett missbruk/beroende	Rådgivning, självhjälp, fortsatt uppsikt över konsumtionen
Zon III	Män 16-19; Kvinnor 14-17	Problematiska alkoholvanor sannolikt föreligger en alkoholrelaterad diagnos	Utredning och eventuell behandling inom specialistvården
Zone IV	Män 20+ ; Kvinnor 18+	Mycket problematiska alkoholvanor sannolikt föreligger en alkoholrelaterad diagnos	Utredning och eventuell behandling inom specialistvården

ALKOHOL

– upptäcka, utreda, bedöma, planera, behandla och följa upp

Låg kostnad avseende tidsåtgång och kompetenskrav hos behandlaren

Hög kostnad avseende tidsåtgång och kompetenskrav hos behandlaren

Besök på vårdcentralen eller socialtjänsten

DUDIT

The Drug Use Disorders Identification Test

- Parallelinstrument till AUDIT
- Utvecklat i Sverige av Berman m fl

DUDIT

Drug Use Disorders Identification Test

Här är ett antal frågor om droger. Vi är tacksamma om du svarar så noggrant och ärligt som möjligt genom att markera det alternativ som gäller för dig.

☐ Man ☐ Kvinna	Ålder <input type="text"/>				
1. Hur ofta använder du andra droger än alkohol? (Se droglistan på baksidan.)	Aldrig ☐	1 gång i månaden eller mer sällan ☐	2-4 gånger i månaden ☐	2-3 gånger i veckan ☐	4 gånger/vecka eller mer ☐
2. Använder du fler än en drog vid ett och samma tillfälle?	Aldrig ☐	1 gång i månaden eller mer sällan ☐	2-4 gånger i månaden ☐	2-3 gånger i veckan ☐	4 gånger/vecka eller mer ☐
3. Hur många gånger tar du droger under en typisk dag då du använder droger?	0 ☐	1 - 2 ☐	3 - 4 ☐	5 - 6 ☐	7 eller fler ☐
4. Hur ofta blir du kraftigt påverkad av droger?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
5. Har du under senaste året upplevt att din längtan efter droger varit så stark att du inte kunnat stå emot?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
6. Har det hänt att du under senaste året inte kunnat sluta ta droger sedan du börjat?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
7. Hur ofta under senaste året har du tagit droger och sedan låtit bli att göra något som du borde ha gjort?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
8. Hur ofta under senaste året har du behövt ta någon drog på morgonen efter stort drogintag dagen innan?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
9. Hur ofta under senaste året har du haft skuldånsior eller dåligt samvete på grund av att du använt droger?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
10. Har du eller någon annan blivit skadad (psykiskt eller fysiskt) på grund av att du använt droger?	Nej ☐	Ja, men inte under det senaste året ☐	Ja, under det senaste året ☐		
11. Har en släkting eller vän, en läkare eller sjuksköterska, eller någon annan oroat sig över att du använder droger eller sagt till dig att du bör sluta med droger?	Nej ☐	Ja, men inte under det senaste året ☐	Ja, under det senaste året ☐		

Vänd för att se listan över droger

DROGLISTA

(OBS! EJ ALKOHOL)

Cannabis	Amfetamin	Kokain	Opiater	Hallucinogener	Lösningsmedel	GHB och övriga
Marjuana	Metamfetamin	Crack	Rökheroin	Ecstasy	Thinner	GHB
Hasch	Fenmetralin	Freebase	Heroin	LSD	Triklloretylen	Anabola steroider
Hascholja	Khat	Kokablad	Opium	Meskalin	Bensin	Lustgas
	Betelnöt			Peyote	Gas	Amylnitrat (poppers)
	Ritalina			PCP	Solution	Antikolinergika
				Psilocybin	Lim	
				DMT		

TABLETTER – LÄKEMEDEL

Tabletter räknas som droger när du tar

- läkemedel mer eller oftare än läkaren sagt att du ska göra det
- tabletter för att du vill ha kul, må bra, bli "hög", eller undrar vad du får för effekt av dem
- tabletter som du fått av en släkting eller vän
- tar tabletter som du köpt "svart" eller stulit

SÖMMEDEL/LUGNANDE MEDEL

Alprazolam	Halcion	Sobril
Apodom	Heminevrin	Sonata
Apozepam	Iktorivil	Stesolid
Diazepam	Imovane	Stilnoct
Dormicum	Mogadon	Temesta
Fenemal	Nitrazepam	Triazolam
Flunitrazepam	Oxascand	Xanor
Fluscand	Rohypnol	Zopiklon

SMÄRTSTILLANDE

Actiq	Durogesic	OxyNorm
Cocillana-Etyfin	Fentanyl	Panocod
Citodon	Ketodur	Panocod forte
Citodon forte	Ketogan	Paraflex comp
Dexodon	Kodein	Somadril
Depolan	Maxidon	Spasmofen
Dexofen	Metadon	Subutex
Dilaudid	Morfin	Temgesic
Distalgesic	Nobligan	Tiparol
Dolcontin	Norflex	Tradolan
Doleron	Norgesic	Tramadol
Dolotard	Opidol	Treo comp
Doloxene	OxyContin	

Tabletter räknas INTE som droger när du fått dem utskrivna av läkare och du tar dem i rätt mängd.

DUDIT Drug Use Disorders Identification Test

Här är ett antal frågor om droger. Vi är tacksamma om du svarar så noggrant och ärligt som möjligt genom att markera det alternativ som gäller för dig.

	☐ Man	☐ Kvinna	Ålder <input type="text"/>		
1. Hur ofta använder du andra droger än alkohol? (Se droglistan på baksidan.)	Aldrig ☐	1 gång i månaden eller mer sällan ☐	2-4 gånger i månaden ☐	2-3 gånger i veckan ☐	4 gånger/vecka eller mer ☐
2. Använder du fler än en drog vid ett och samma tillfälle?	Aldrig ☐	1 gång i månaden eller mer sällan ☐	2-4 gånger i månaden ☐	2-3 gånger i veckan ☐	4 gånger/vecka eller mer ☐
3. Hur många gånger tar du droger under en typisk dag då du använder droger?	0 ☐	1 - 2 ☐	3 - 4 ☐	5 - 6 ☐	7 eller fler ☐
4. Hur ofta blir du kraftigt påverkad av droger?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
5. Har du under senaste året upplevt att din längtan efter droger varit så stark att du inte kunnat stå emot?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
6. Har det hänt att du under senaste året inte kunnat sluta ta droger sedan du börjat?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
7. Hur ofta under senaste året har du tagit droger och sedan låtit bli att göra något som du borde ha gjort?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
8. Hur ofta under senaste året har du behövt ta någon drog på morgonen efter stort drogintag dagen innan?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
9. Hur ofta under senaste året har du haft skuld känslor eller dåligt samvete på grund av att du använt droger?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
10. Har du eller någon annan blivit skadad (psykiskt eller fysiskt) på grund av att du använt droger?	Nej ☐	Ja, men inte under det senaste året ☐	Ja, under det senaste året ☐		
11. Har en släkting eller vän, en läkare eller sjuksköterska, eller någon annan oroat sig över att du använder droger eller sagt till dig att du bör sluta med droger?	Nej ☐	Ja, men inte under det senaste året ☐	Ja, under det senaste året ☐		

Vänd för att se listan över droger

Fråga 1-9: 0, 1, 2, 3, 4 poäng
Fråga 10 och 11: 0, 2, 4 poäng

Frekvens per vecka/månad

Multidroger - användning

Frekvens per dag

Tung användning

”Drogsug”

Kontrollförlust

Oförmåga att fullgöra plikter

”Återställare”

Skuld känslor

Skadligt bruk

Oro från andra

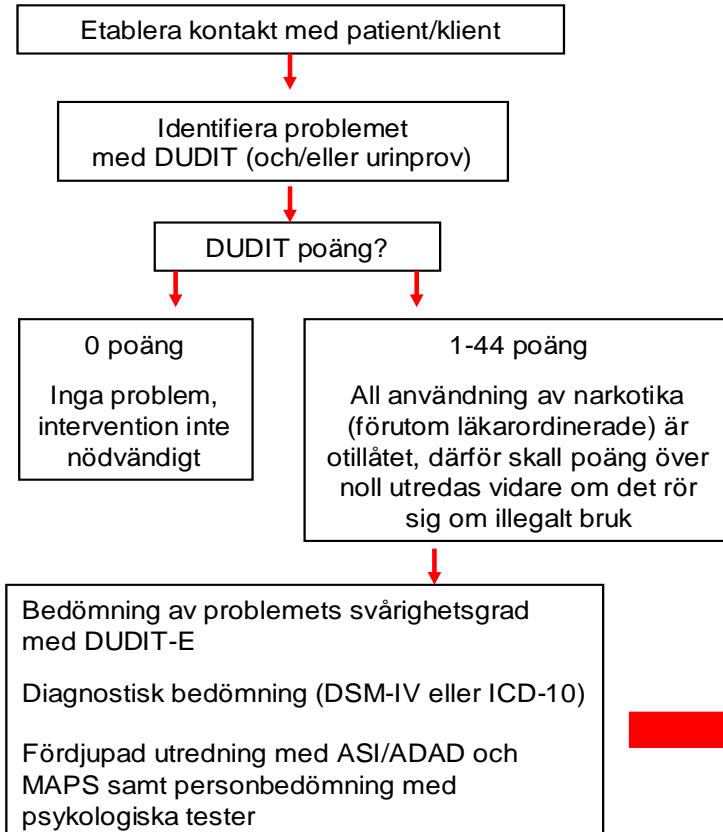
Poänggränser DUDIT

- ❖ **Ingen droganvändning:** 0 poäng
- ❖ **Drogrelaterade problem** (*missbruk/skadligt bruk eller beroende*): Kvinnor: 2 poäng eller mer, män 6 poäng eller mer
- ❖ **Tungt beroende:** 25 poäng eller mer (för både kvinnor och män)

OBS att en poäng över 0 alltid måste utredas vidare

Narkotika

– identifiering, bedömning, utredning, behandling och uppföljning

Narkotika är inget enhetligt fenomen. Intervention och behandling måste således anpassas till de preparat som huvudsakligen dominerar missbruket.

Är abstinensbehandling angeläget?

Skall behandling ske i öppenvård eller slutenvård?

Val av behandlingsinsats? Fungerande behandlingar är motivationsmetodik (särskilt vid abstinensbehandling), psykodynamisk terapi, 12-stegsprogram, kognitiv beteendeterapi och/eller familjeterapi.

Oavsett behandling skall den alltid innehålla en klar struktur, ha fokus på problemet och innehålla väldefinierade åtgärden.

Läkemedelsbehandling kan vara angeläget, t.ex. vid missbruk av opiater.

Ge alltid stöd åt de personer i den enskildes nätverk som kan understödja behandling och rehabilitering.

Regelbunden uppföljning med ASI/ADAD och MAPS och/eller urinprov bör alltid göras, oavsett vilket preparat som missbrukas.

DUDIT-E

- Om en klient får höga poäng på DUDIT kan det vara värt att också låta personen fylla i DUDIT-E
- DUDIT-E ger information om vilka positiva respektive negativa effekter som klienten får av sitt drogande samt ett mått på förändringsviljan

DUDIT-E

DUDIT-E Drug Use Disorders Identification Test

Löp nr:

Man

Kvinna

Ålder

Så ofta använder jag följande substanser: (se DUDIT droglistan)	Aldrig	Har testat någon gång	1 ggr. i månaden eller mer sällan	2-4 ggr. i månaden	2-3 ggr. i veckan	4 ggr. i veckan eller mer	Sitt ett X även här om du menar vid återtal eller ensaka perioder
Cannabis	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Amfetamin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kokain	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opiater	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hallucinogener	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lösningsmedel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
GHB och övriga	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tabletter (sömn/lugnande)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tabletter (smärtstillande)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tobak (cigaretter, cigarrer, pipotobak, snus)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vad är positivt för dig med att använda droger?	Inte alls	Lite	En del	Mycket	Helst
1. Sover bättre.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Blir avspänd och avslappnad.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Blir glad.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Blir stark.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Känner mig "normal".	☐	☐	☐	☐	☐
6. Blir kreativ (får många idéer, gör konstnärliga saker).	☐	☐	☐	☐	☐
7. Blir aktiv (städar, diskar, tvättar bil, snickrar eller dyl.).	☐	☐	☐	☐	☐
8. Älskar alla och hela världen.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Får ökat självförtroende.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Får mindre ont i ryggen, nacken, huvudet o s v.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Får en känsla av att allt ordnar sig.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Livet utan droger är tråkigt.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Jag kan styra känslor som ångest, ilska och depression.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Med droger kan jag fungera socialt.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Med droger känner jag att jag är med i gruppen.	☐	☐	☐	☐	☐
16. Jag får bättre kontakt med andra.	☐	☐	☐	☐	☐
17. Jag får ut mer av mitt liv.	☐	☐	☐	☐	☐

Vänd för att fylla i baksidan

Vad är negativt för dig med att använda droger?	Aldrig	Mer än någon gång i månaden	Varje månad	Varje vecka	Dagligen eller nästan varje dag
1. Jag har under senaste året haft problem på arbetet, i skolan eller hemma på grund av droger.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Jag har under senaste året sökt läkar- eller sjukhusvård eller haft medicinska problem (t ex minnesluckor eller hepatit) på grund av droger.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Jag har under senaste året hamnat i bråk eller använt våld när jag varit påverkad av droger.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Jag har under senaste året haft problem med polisen på grund av droger.	☐	☐	☐	☐	☐
Inte alls Lite grund En del Mycket Helst					
5. Får ångest.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Får självmordstankar.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Drar mig undan andra.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Får huvudvärk eller mår illa.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Får sämre kontakt med vänner.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Får svårt att koncentrera mig.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Lusten till sex minskar.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Förstör ekonomin.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Blir passiv.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Får sämre hälsa.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Blir hänsynslös.	☐	☐	☐	☐	☐
16. Förstör familjelivet.	☐	☐	☐	☐	☐
17. Ser allting som ett stort kaos.	☐	☐	☐	☐	☐

Hur tänker du kring droger?	Inte alls	Delvis	Ja, helt
1. Trivs du med att ta droger?	☐	☐	☐
2. Känner du dig trött på att använda droger?	☐	☐	☐
3. Har du under senaste året oroat dig för ditt drogbruk?	☐	☐	☐
4. Är du beredd att arbeta för att ändra ditt drogbruk?	☐	☐	☐
5. Tycker du att du behöver professionell hjälp för att förändra ditt drogbruk?	☐	☐	☐
6. Tror du att du kan få tillgång till rätt professionell hjälp?	☐	☐	☐
7. Tror du att du kan bli hjälpt av professionell behandling för ditt drogbruk?	☐	☐	☐
8. Tycker du att det är viktigt att förändra ditt drogbruk?	☐	☐	☐
9. Tror du det blir svårt att ändra ditt drogbruk?	☐	☐	☐
10. Har du redan ändrat ditt drogbruk och söker metoder som hjälper dig att undvika återfall?	☐	☐	☐

ASI

Addiction Severity Index

En strukturerad intervju för
bedömning av alkohol- och
narkotikarelaterade problem

ASI-intervjuns historia

- Addiction Severity Index
- Utvecklad i USA på 1970-talet
- Svensk översättning 1996
- Stor internationell spridning

ASI - Addiction Severity Index

Mål: Beslut på bättre grunder!

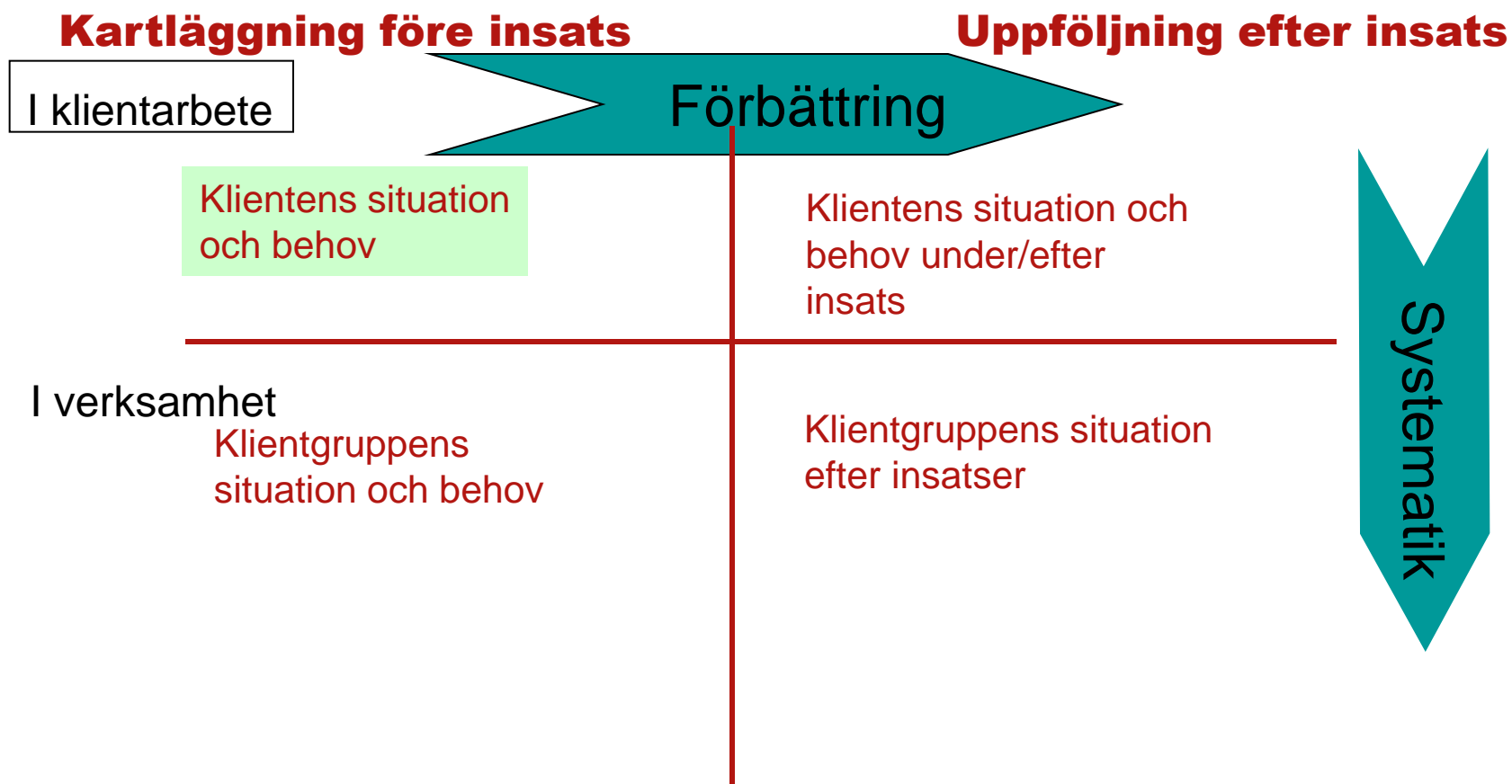
- Flerdimensionellt instrument
- Avancerat personbedömnings- och dokumentationssystem – kräver utbildning
- Standardiserat dokumentationsformulär
- Systematiskt – följer rutin/plan
- Validitet, reliabilitet ”tillfredsställande”
- Uppföljningsmetod – klient/verksamhet

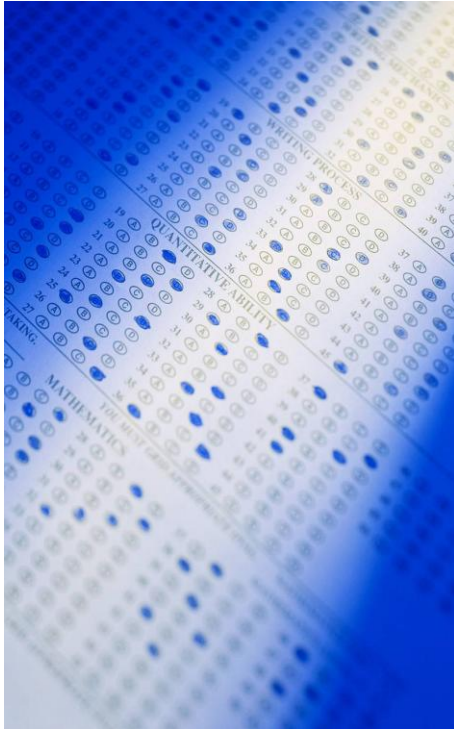
Vad är ASI?

- En strukturerad grundintervju med cirka 180 frågor, uppföljningsintervju med cirka 150 frågor
- Tar c:a 1 timma att genomföra
- Kartläggning av resurser och problem
- Ger svar på frågor som har betydelse för val av insats
- Visar klientens upplevda behov av hjälp
- Ger intervjuare och klient ett tydligt och öppet beslutsunderlag
- Ger möjlighet för uppföljning/utvärdering av insatser, vid systematisk användning, även för grupper av individer

ASI- flera användningsområden

Varför standardiserade bedömningsinstrument?

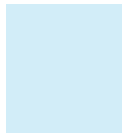

- Intervjuer utförs av utbildade intervjuare – höga krav på likvärdighet, neutralitet och relevans.
- Frågor och svar innebär samma sak för intervjuare och intervjuad.
- Uppgifterna jämförbara, möjliga att sammanställa och bearbeta.
- Likartad kvalitet oberoende av vem som intervjuas, vem som intervjuar eller vilken intervju det gäller.
- Hög rättssäkerhet!

Tillvägagångssätt / steg i ASI

ASI-intervjun - sju "livsområden"

Fysisk hälsa

Arbete och försörjning

Alkohol användning

Narkotika användning

Rättsliga problem

Familj och umgänge

Psykisk hälsa

ASI Grund - Fysisk hälsa

Problemområde
Fysisk hälsa
Arbete och försörjning
Alkohol användning
Narkotika användning
Rättsliga problem
Familj och umgänge
Psykisk hälsa

Fysisk hälsa (1 av 2)

- C1** Har du några långvariga kroppsliga skador eller sjukdomar?
0 - Nej 1 - Ja
Specificera .....
- C2** Hur många gånger har du varit inlagd på sjukhus för kroppsliga skador eller sjukdomar? (Ta med överdos och delirium, uteslut abstinensbehandling.)
- C3** För hur länge sedan låg du på sjukhus för en kroppslig skada eller sjukdom?
ÅÅ MM
- C4** Har du hepatit B eller C?
0 - Nej 1 - Ja
a Hepatit B
b Hepatit C
- C5** Har du hiv-testats?
0 - Nej 1 - Ja
- C5a** Om ja, för hur många månader sedan?
- C5b** Om ja, vad var det senaste provresultatet?
0 - hiv-negativ 1 - hiv-positiv
- C6** Har du fått läkarvård för någon kroppslig skada eller sjukdom de senaste sex månaderna?
0 - Nej 1 - Ja
- C7** Är du ordinerad att regelbundet ta läkemedel för några kroppsliga skador eller sjukdomar?
0 - Nej 1 - Ja
- C8** Har du sjukersättning på grund av någon kroppslig skada eller sjukdom? (Uteslut psykiska besvär.)
0 - Nej 1 - Ja
- C9** Får du för närvarande någon hjälp med problem som rör din fysiska hälsa?
0 - Nej 1 - Ja
- Specificera .....

Fysisk hälsa (2 av 2)

- C10** Hur många av de senaste 30 dagarna har du haft problem med din fysiska hälsa?
- C11** Hur oroad eller besvärad har du varit för din fysiska hälsa under de senaste 30 dagarna?
- Klientskattning**
- C12** Hur viktigt är det för dig att få hjälp med din fysiska hälsa? (Utöver pågående hjälp.)
- Intervjuarskattning**
- C13** Gör en uppskattning av klientens behov av vård för kroppsliga skador eller sjukdomar. (Utöver pågående hjälp.)

Skattningsskalor

Klienten:	Oro, besvär, problem	Hjälpbehov (<i>ytterligare hjälp!</i>)
0	Inget problem	Inget behov av hjälp
1	Litet problem	Litet behov av hjälp
2	Måttligt problem	Måttligt behov av hjälp
3	Påtagligt problem	Påtagligt behov av hjälp
4	Mycket stort problem	Mycket stort behov av hjälp

Intervjuaren:	Bedömning av problem och hjälpbehov/Intervall
0 – 1	Inget problem. Hjälp krävs inte.
2 – 3	Litet problem. Hjälp krävs troligen inte.
4 – 5	Måttligt problem. Viss hjälp krävs.
6 – 7	Påtagligt problem. Hjälp krävs.
8 – 9	Mycket stort problem. Hjälp krävs absolut.

Klient- och intervjuarskattningar

- att återkoppla intervjun till klienten

Oro/besvär					Hjälpbehov					Problemområde										
0	1	2	3	4	0	1	2	3	4		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
_____					_____					Fysisk hälsa	_____									
_____					_____					Arbete och försörjning	_____									
_____					_____					Alkohol användning	_____									
—					—					Narkotika användning	_____									
—					—					Rättsliga problem	_____									
_____					_____					Familj och umgänge	_____									
_____					_____					Psykisk hälsa	_____									

Profil över klientens skattningar

Profil över intervjuarens skattningar

Inledande behandlingsplanering utifrån ASI

Vad är det vi ska bedöma?

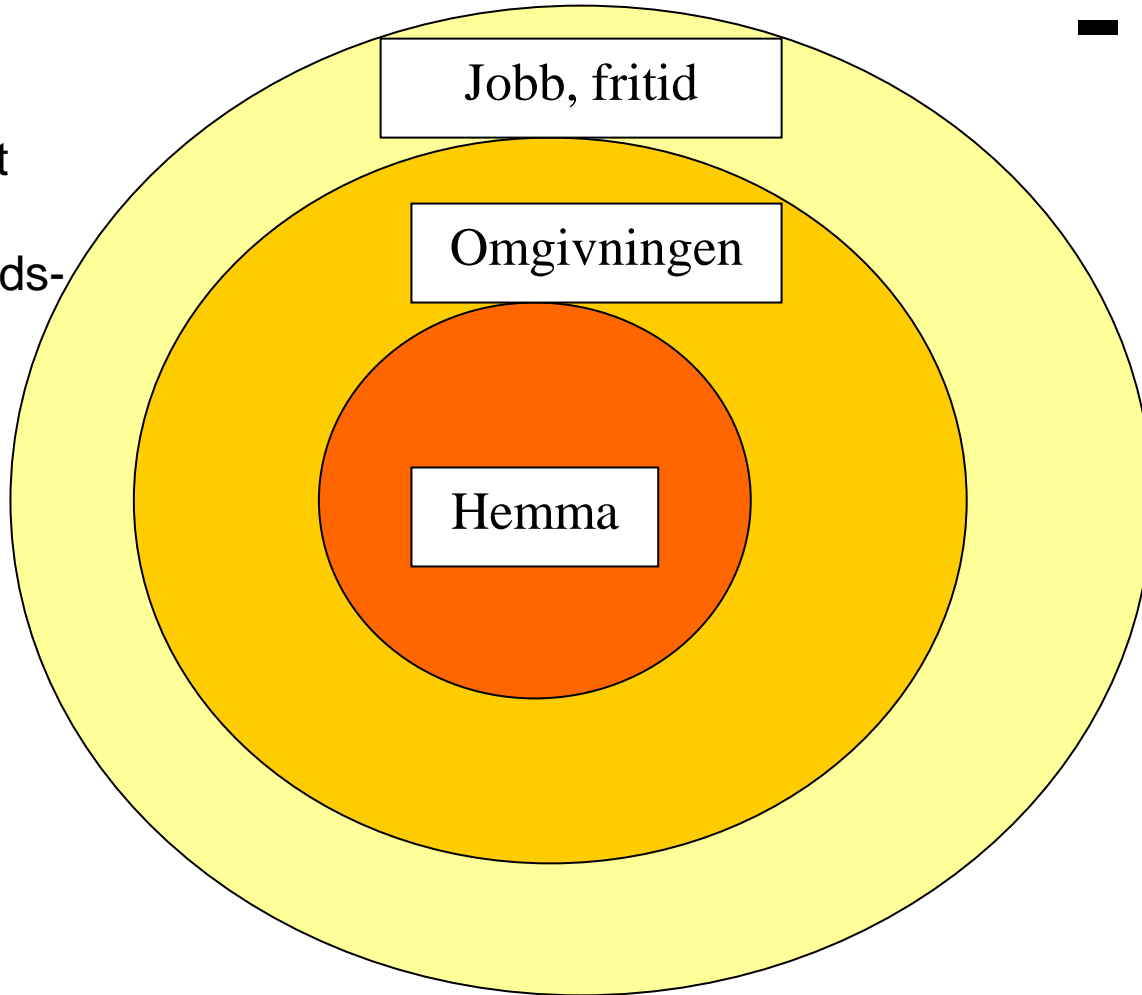
1. Missbrukets svårighetsgrad/konsekvenser?
  - Akut förgiftning eller abstinens?
2. Medicinska komplikationer?
3. Emotionella, beteendemässiga och/eller kognitiva komplikationer?
4. Motivation till förändring?
5. Risk för fortsatt missbruk eller återfall?
6. Levnadsförhållanden?

Var i rehabiliteringsprocessen befinner sig klienten?

Levnadsförhållanden

Har ordnat boende (förstahandskontrakt)

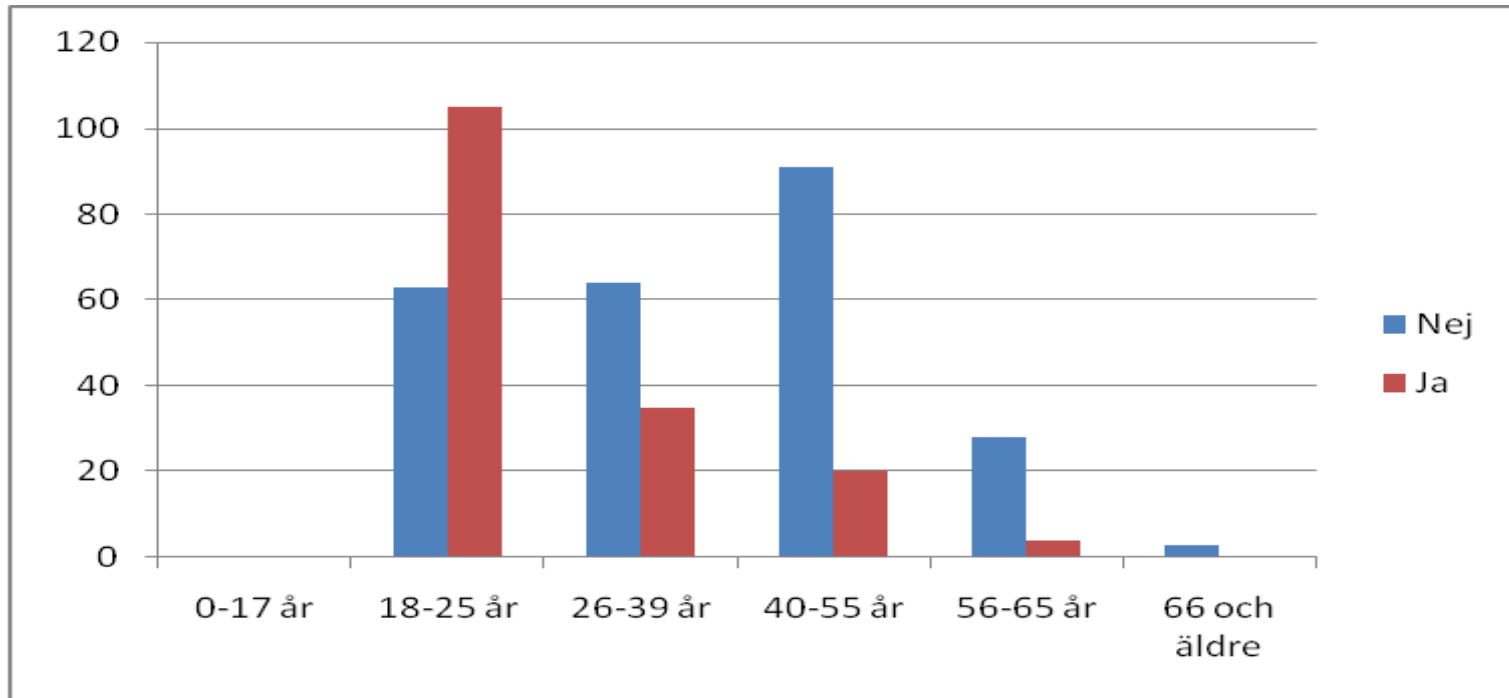
Bor tillsammans med partner som också missbrukar.
Bråk med grannar.
Saknar arbete/sysselsättning

Sammanfattande svårighetsgrad vid inledande planering

	Inget problem	Litet problem	Måttligt problem	Påtagligt problem	Mycket stort problem
<i>Akut förgiftad eller abstinent</i>					X
<i>Medicinska komplikationer</i>				X	
<i>Känslomässiga svårigheter</i>		X			
Motivation			X		
Risk för återfall eller fortsatt användning				X	
Levnadsförhållanden					X

Exempel på statistikuttag från ASI-Net

Här är ett diagram över uppbärande av ekonomiskt bistånd bland klienter som ASI-intervjuats fördelat efter ålder

I det här diagrammet kan man utläsa att det är de klienter i åldersgruppen 18-25 som i högst utsträckning uppbär ekonomiskt bistånd. Man kan även se att biståndsuppbärandet minskar med stigande ålder.

DOK

Dokumentation Och Kunskapsutveckling

DOK – dokumentation inom missbruksvården

- IKMDOK – Växjö universitet / Göteborgs stad
- Utvecklat för utförarverksamheter
- Underlag för självutvärdering och dokumentation på lokal nivå – jämförelser mellan enheter
- Kartläggning av klientens problem och behov – underlag för individuell behandlingsplanering
- Två versioner: SiS – andra huvudmän inom frivilligvården (dataprogram)
- Utvärdering av behandling

DOK – dokumentation inom missbruksvården

Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård
(SoS, 2007)

- ”DOK utgör på individnivån ett underlag bl a för *behandlingsplanering* och *uppföljning*, men kan även användas som underlag för *verksamhetsbeskrivning* och *kvalitetsutveckling*.”

DOK – dokumentation inom missbruksvården

- Inskrivning: BasDOK (kortversion)
DOK-in (långversion)
- Uppföljning: DOK Avstämning
- Utskrivning: BasDOK Ut (kortversion)
DOK Utskrivning/Avslutning
- Efter insats: DOK/ASI Uppföljning

Frågeområden i DOK

- Administrativa uppgifter
- Behandlingskontakt
- Boende- och levnadsform
- Familj och umgänge
- Uppväxtmiljö
- Utbildning och försörjning
- Sysselsättning och fritid
- Alkohol- och drogrelaterad information
- Behandlingshistoria
- Fysisk hälsa
- Psykisk hälsa
- Kriminalitet
- Myndighets- och vårdkontakter
- Öppna frågor
- Kommentarer till intervjusituationen

ADAD

Adolescent Drug Abuse Diagnosis

En standardiserad intervju för
ungdomar

ADAD - bakgrund

- Utvecklat I USA av A S Friedman och A Utada vid Philadelphia Psychiatric Center I USA under 80-talet.
- En svensk version utvecklades på 90-talet i Sverige. Metoden introducerades inom ramen för Statens Institutionsstyrelses (SiS) behandlingshem men används också inom andra institutioner (HVB).
- En särskild version har arbetats fram för socialtjänsten* där intervjuformuläret är detsamma. Den del som skiljer sig åt är den inledande delen av intervjun som behandlar administrativa uppgifter och den unges bakgrund. (S-frågor)

*ADAD med tillägg för socialtjänsten (+ Manual för Socialtjänsten), Augusti 2009

ADAD – Allmänna riktlinjer

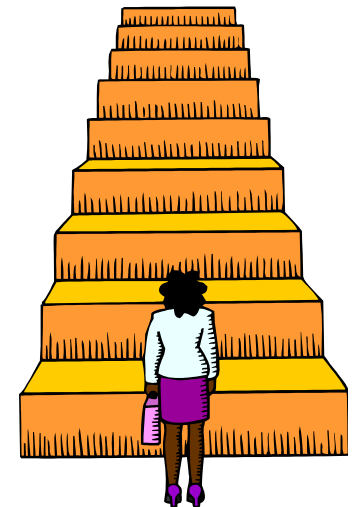
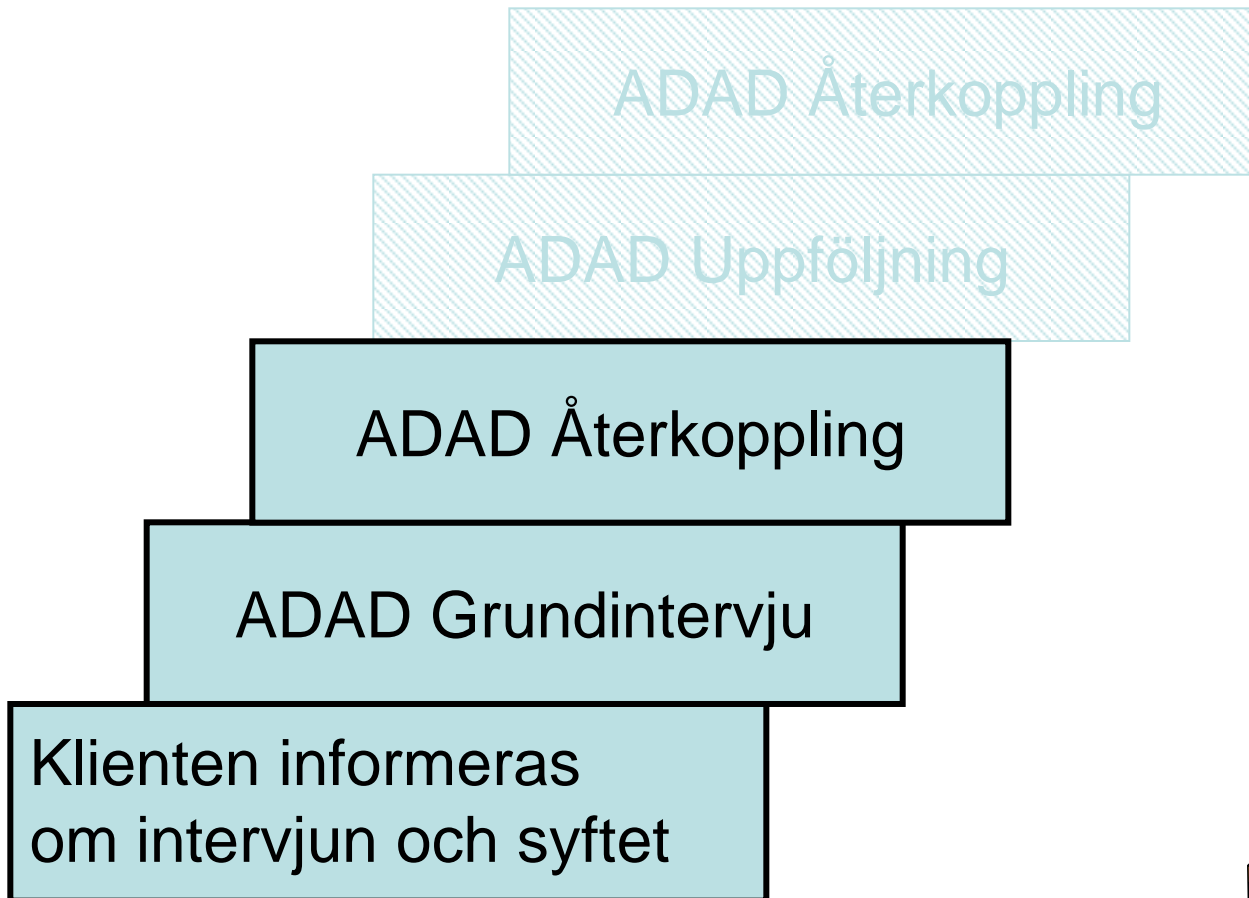
Målgrupp:

- ungdomar 13 – 21 år med social problematik (ungdomar i riskzon)

Intervjun bör:

- Ske i ett tidigt skede av kontakten
- Genomförs vid ett och samma tillfälle
- Ske i en lugn och avskild miljö
- Ske efter att den unge har informerats

Tillvägagångssätt/steg i ADAD

ADAD omfattar nio livsområden

Alkohol

Narkotika

Fysisk hälsa

Skola

Arbete

Brottslighet

ADAD

Fritid och vänner

Psykisk hälsa

Familj – bakgrund och relationer

ADAD – underlag för behandlingsplanering

Den svenska versionen av ADAD förvaltas av Statens institutionsstyrelse (SiS) som ansvarar för utvecklingen av instrumentet.

”Ungdomarna får genom intervjun en möjlighet att påverka vården genom att ge sin egen bild av sin situation och tala om vad de vill ha hjälp med.”

- Strukturerad standardiserad intervju
- Syftar till att:
  - ge möjligheter att inleda en dialog med den unge om problem och behov
  - en del av ett underlag till senare beslut
  - ge bättre underlag för behandlingsplanering
  - utvärdering av behandling
  - utgöra en del av underlaget vid utredning

ADAD Skattningsskalor

Klienten:

Oro, besvär och hjälpbehov

- 0 Inte alls
- 1 Lite
- 2 Ganska mycket
- 3 Mycket

Intervjuaren:

Bedömning av problem och hjälpbehov (ev ytterligare hjälp)

- 0 – 1 Inga reella problem, *behöver inte ytterligare hjälp*
- 2 – 3 Obetydliga/lätta problem, *ytterligare hjälp troligen inte nödvändig*
- 4 – 5 Måttliga problem, *viss hjälp önskvärd*
- 6 – 7 Betydande problem, *hjälp nödvändig*
- 8 – 9 Avsevärda/utomordentligt stora problem, *hjälp absolut nödvändig*

Tre viktiga "S" för kvalitetssäkring

- **Struktur** utformning, innehåll
  - *förtryckta formulär*
- **Standard** norm för användning, likhet
  - *manual, anvisningar*
- **Systematik** följer en given plan
  - *användning, bortfall mm*

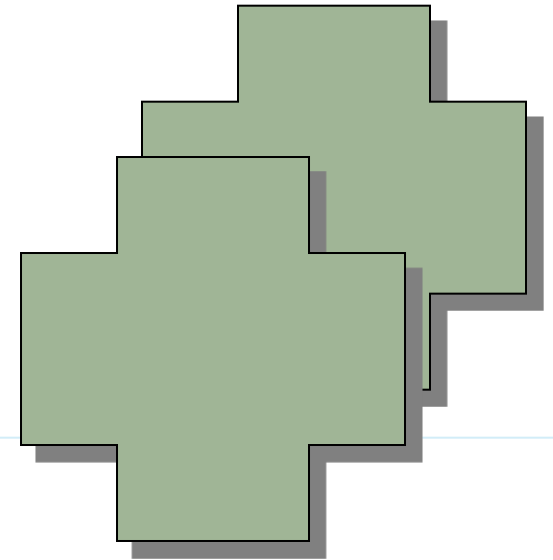
Fördelar med standardiserade bedömningsinstrument

Individarbetet – bättre utrednings- och bedömningsunderlag vid beslut om individinsats, ökad rättsäkerhet

---

Verksamhetsnivå – bättre underlag vid bedömning av olika behov i klientgruppen och i utvecklingsarbetet

---

"Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras" (SoL 3:3)

Catherine Larsson

Metodstödjare ASI/DOK, Processledare
Utbildare i ASI, ADAD, AUDIT/DUDIT OCH ÅP

Sjuhärads Kommunalförbund

E-mail: catherine.larsson@sjuharad.se

Postadress: Olovsholmsgatan 32

506 34 Borås

Telefon: 033- 430 10 10

Mobil : 070-885 38 37

www.sjuharadskommunalforbund.se

SJUHÄRAD

SJUHÄRADS KOMMUNALFÖRBUND
BOLLEBYGD ■ BORÅS ■ HERRLJUNGA ■ MARK ■ SVENLJUNGA
TRANEMO ■ ULRICEHAMN ■ VÄRGÅRDA ■ VÄRBERG

Slut

UPPTRAPNING